

اصول مدیریت تولید بذر ارقام اصلاح

شده نخود

مؤلف:

مهندس سمیه چراغی

دکتر پیام پزشکیپور

(عضو هیأت علمی و محقق حبوبات دیم مرکز

تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی لرستان)

نشر دانش

Hasanabad Publications

سرشناسه	چراغی، سمیه، ۱۳۶۲ -
عنوان و نام پدیدآور	اصول مدیریت تولید بذر ارقام اصلاح شده نخود/ مولف سمیه چراغی، پیام پزشکیور.
مشخصات نشر	تهران: راشدین، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۹۴ص: جدول.
شابک	978-600-361-018-7
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	نخود- کشت و اصلاح
موضوع	نخود -- بذرها
شماره افزوده	پزشکیور، پیام، ۱۳۵۴ -
رده بندی کنگره	SB۳۴۲الف ۴/چ ۶/۱۳۹۳
رده بندی دیویی	۶۵۶۳/۶۳۵
شماره کتابشناسی ملی	۳۵۰۴۶۱۶

ناشر راشدین

■ انتشارات راشدین

عنوان کتاب:	اصول مدیریت تولید بذر ارقام اصلاح شده نخود
مولف:	سمیه چراغی - پیام پزشکیور
نظارت کیفی:	راهب عارفی
نظارت فنی:	محمد معین عارفی
صفحه آرا و طراح جلد:	افسانه حسینی
چاپ و صحافی:	دی تاب
نوبت چاپ:	اول- ۱۳۹۳
شمارگان:	۱۰۰۰
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۶۱-۰۱۸-۷
قیمت:	۵۰۰۰۰ ریال
نشانی:	میدان انقلاب - کارگر شمالی - کوچه رستم - پ ۲۰ - واحد
تلفن/ نمابر:	۶۶۴۰۸۲۲۴ - ۶۶۴۹۲۶۹۴
پایگاه اینترنتی:	www.rashedin.com
پست الکترونیک:	Email: rashed1829@yahoo.Com

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار
۹	مقدمه
۱۱	طبقه‌بندی‌های بذر
۱۲	ارزیابی ارقام و تست کردن
۱۴	همانگ سازی معرفی کردن ارقام
۱۴	حفظ و نگهداری ارقام
۱۶	مدیریت تولید
۱۹	کشت قبلی
۲۱	تلقیح ریزومیوم و کوددهی
۲۲	کنترل علف‌های هرز و آفات
۲۴	برق زدگی
۲۴	بهداشت عمومی زمین
۲۴	زمان کاشت
۲۵	اسپری های مواد شیمیایی
۲۵	آفتهای زمین
۲۶	جداسازی
۲۷	حذف گیاهان نامطلوب (مخلوط کشی)
۲۷	برداشت محصول
۲۹	آماده سازی بذر
۲۹	اصول تمیز کردن
۳۰	پاک کننده ریز
۳۱	سیلندر دندانه دار
۳۱	جدا کننده جاذبه‌ای
۳۱	شکافته
۳۲	بالابر و نقاله
۳۲	تجهیزات تمیز کننده
۳۳	عمل آوری بذر (تیمار کردن بذر)

۳۴	تجهیزات تیمار بذر
۳۵	تیمار بذردر مزرعه
۳۵	تیمار بذر تجاری
۳۶	نظارت بر کیفیت بذر
۳۷	ذخیره سازی بذر
۳۹	میران دما و رطوبت
۴۰	قارچ ها، کته ها و حشرات
۴۰	آسیب مکانیکی
۴۱	دوره ذخیره سازی بذر
۴۱	ذخیره سازی کوتاه مدت
۴۲	ذخیره سازی میان مدت
۴۲	ذخیره سازی طولانی مدت
۴۳	شرایط ایمن ذخیره سازی بذر
۴۳	تجهیزات ذخیره سازی ایمن بذر
۴۵	کنترل آفات انبار ذخیره سازی بذر
۴۶	موشها
۴۹	حشرات و کته های انبار ذخیره سازی
۵۱	اسپری حشره کش های محافظ
۵۳	قارچها و باکتری ها
۵۳	ضد عفونی سازی (بخاردهی)
۵۵	شرایط بخاردهی
۵۵	تضمین کیفیت بذر
۵۶	استانداردهای زمین
۵۶	بازرسی مزارع بذری
۵۷	استانداردهای بذر
۵۸	آزمایش های کیفیت بذر
۵۹	آزمون های طرح شاهد
۶۰	شماره گذاری کرت
۶۰	مدیریت تضمین کیفیت بذر

۶۱	هماهنگی روشهای گواهی بذر
۶۱	نخود هاشم
۶۴	نخود آرمان
۶۶	نخود آزاد مناسب کشت پائیزه در مناطق معتدل و نیمه گرمسیری
۶۸	نخود سارال
۷۳	خلاصه
۷۴	اجزای تشکیل دهند برنامه تولید بذر
۷۴	تخصیص ارقام
۷۵	طبقات بذر خالص
۷۵	بذر اصلاحگر (پرورشی)
۷۵	بذر پایه (مادری)
۷۶	خلوص بذر اصلاحگر (پرورشی)
۷۷	گواهی بذر
۸۱	راه اندازی یک آزمایشگاه بذر
۸۱	فراوری و انبارداری
۸۲	بازاریابی
۸۳	نتیجه گیری
۸۵	منابع

پیشگفتار

نخود گیاهی بسیار مغذی است، دانه نخود هم در انواع متعددی از غذاها مورد استفاده قرار می گیرد و هم به دلیل اینکه از لحاظ پروتئین غنی است بسیار با اهمیت می باشد. این گیاه برای سیستمهای کشاورزی نیز بدلیل جذب نیتروژن مورد نیاز از اتمسفر بجای تخلیه آن از مزارعی که خود قبلا از لحاظ مواد غذایی محدودیت دارند، بسیار مفید است. موفقیت نخود بعنوان یک محصول زراعی را می توان از لحاظ گسترش تاریخی آن از جنوب شرقی آناتولی (ترکیه)، جایی که اهلی شده است، به حداقل ۴۴ کشور در سراسر جهان در گستره جغرافیایی بین عرض های ۴۵ درجه شمالی و ۲۷ درجه جنوبی درک نمود.

نخود بعنوان یکی از مهمترین اجزاء رژیم غذایی بسیاری از مردمان فقیر جهان تلقی شده و جزیی از غذاهای محلی مانند hommos-bitehineh در خاورمیانه و spakkoura در جنوب آسیا است. نخود معمولا به گوشت فقرا موسوم است.

با وجود اهمیت این گیاه، تولید این محصول ظرف ۲۵ سال گذشته فقط ۲۵٪ افزایش داشته است که به اندازه افزایش تقاضا برای این محصول نیست. به هر حال اخیرا بسیاری از کشورها تحقیقات و سرمایه گذاری بر روی این محصول را در سطح علمی، منطقه ای و جهانی شروع نموده اند.

در حدود ۲۰ سال است که مرکز تحقیقات بین المللی در مناطق نیمه خشک حاره ای (ICRISAT) و مرکز تحقیقات بین المللی کشاورزی در

مناطق خشک (ICARDA) فعالیت های تحقیقاتی بین المللی و منطقه ای را با تحقیقات ملی هماهنگ نموده اند.

در صورت بکارگیری نتایج حاصل از چنین تحقیقاتی امکان افزایش محصول به میزان دو برابر در سطح جهانی وجود دارد. به ویژه کشت زمستانه نخود در شرایط مدیترانه ای، در حال جایگزین شدن آیش در سیستم زراعی بر پایه برنج در جنوب آسیا و در سیستم زراعی بر پایه گندم در غرب آسیا است. تولید و اصلاح ارقام مقاوم به بیماری ها مراحل مهم پیش رو در طول دهه گذشته بوده اند.

کتاب حاضر اطلاعات جامعی را از جنبه های اصول تولید بذر اصلاح شده ارقام نخود ارائه می دهد و به عنوان راهنمای مناسبی برای تولید ارقام نخود می باشد که از کاشت تا برداشت و انبارداری ارقام اصلاح شده نخود را در بر می گیرد و زمینه ای را برای هر فردی که با تولید نخود به نحوی مرتبط است، فراهم می آورد.

مهندس سمیه چراغی

دکتر پیام پزشکیپور